

SÁMIID RIEKKASEARVI

Svenska Samernas Riksförbund · SSR

Månadsbrev Skábmamánnu ● Basádismánno ● Rahka ● November 2012

Svenska Samernas Riksförbund, Magasinsgatan 7, 903 27 UMEÅ, tel 090-14 11 80, fax 090-12 45 64, e-post ssr@sapmi.se

Ordförande har ordet

November, en tid för intensivt arbete för många av våra medlemmar. Ute i samebyarna är det hög tid för skiljningar, slakt och förberedelser för den stundande vintern.

Senhösten är också en tid då många av oss återigen påtagligt påminns om bland annat rovdjurens framfart. De senaste dagarna har den så kallade "rysstiken" varit forum för stora diskussioner. SSR:s inställning är att INGEN varg skall tillåtas etablera revir inom renskötselområdet. SSR kommer nu att arbeta aktivt tillsammans med de berörda byarna. Vargens närvaro är något som jag själv upplever dagligen då Idre sameby under lång tid påverkats av vargens utbredning. Jag kan konstatera att närvaron av varg ökar inom hela Sapmi frågan är aktuell för flera byar. SSR har under de senaste åren jobbat med rovdjursfrågan intensivt ett arbete som kommer att fortsätta tills vi ser att en acceptabel lösning finns. De samebyar som känner att de behöver råd och stöd i rovdjursfrågan hör av er till oss.

Avslutningsvis kan jag berätta att SSR:s verksamhet pågår för fullt och det finns många goda idéer för framtiden.

Jörgen Jonsson

Totte Nordahl finns nu på SSR

Jag heter Totte Nordahl, och heter faktiskt Totte. Det är ingen omskrivning av något annat. Född och uppvuxen i Skåne, i Snapphaneskogarna. Uppväxt på en bondgård med mjölkdjur. Flyttade till Umeå 1996 för att studera samisk historia, hittade kärleken och blev kvar. Privat är jag gift och har jag två barn åtta och tio år gamla. En vill bli ninja och den

andre dansare. Personligen vill jag också bli ninja. Mina ambitioner på SSR är en fortsättning med Beavi, jag brinner för kött, chark, skånskrostat kaffe, ost och en öl.

Renskötselkonventionen

Som SSR tidigare rapporterat om beslutades vid möte med ansvariga ministrar i Stockholm den 21 september 2012 att samerna själva skall ta ansvaret för förhandlingarna om förändringar i nuvarande utkast till RSK. Det beslutades då att Sametinget N, Sametinget S, NRL och SSR vardera skall delta med högst tre representanter vid förhandlingsmötena.

Ett första inledande möte med förhandlingsgruppen har hållit i Östersund. Vid Östersundsmötet fördes inledande diskussioner i sak, huvudsakligen på generell nivå. Syftet var att låta delegationerna se var vi står i förhållande till varandra.

Processen framåt

Det beslutades att förhandlingsgruppen skall hålla sitt nästa möte den 16 november i Oslo, samt ytterligare ett möte den 14 december. Förhoppningen är att vi då skall ha kommit så långt i processen möjligen med hjälp av ett ytterligare möte i januari, att det kan kallas till ett stormöte i slutet av januari/början av februari 2013 där såväl samebyar som distrikt inbjuds att delta. Tanken är att genom en öppen process säkra att samebyar och distrikt får samma information, samt naturligtvis tillfälle att gemensamt diskutera RSK.

SSR kommer i god tid informera om eventuella möten.

Gruvfrågan

SSR träffade den 31 oktober näringsdepartementet för att diskutera nu pågående satsningar inom infrastruktur och mineraler. SSR har begärt ett möte med berörda ministrar för att belysa de rennäringens förutsättningar och behov. SSR kommer under vintern att intensifiera arbetet.

Mineralexploateringarna påverkar en stor del av våra medlemmar och det är många som hör av sig till oss på kansliet med frågor och funderingar. SSR ser det som positivt med en öppen dialog kring frågorna som nu aktualiserat, medlemmarnas inspel är viktiga för vår kunskapsbank.

SSR kommer aktivt att få tillstånd en förändring av dagens regelverk gällande gruvexploatering. Regelverket är idag utformat utifrån exploatörens intressen och tar inte hänsyn

till motstående intressen i större omfattning, exempelvis vid beviljande av undersökningstillstånd. SSR ser det som viktigt att i lagstiftningen redan i ett tidigt skede gör en bedömning hur en eventuell exploatering kommer att påverka rennäringsen. SSR kommer att verka för att en sådan förändring kommer till stånd.

Beaivi

Efter något turbulent sensommar och höst med stillestånd under september och oktober har projektet rullat igång igen. Projektet har omorganiserats och verksamheten drivs från och med oktober helt under SSR:s paraply. Detta gör att SSR står som en tydligare projektägare och har bättre kontroll över de insatser som ska genomföras enligt plan.

Det som genomförts hittills inom ramen för projektet är bland annat utbildningar i ekonomi, IT, Juridik och hälsa och drygt 200 samebymedlemmar i Norr- och Västerbotten har deltagit. Det som är aktuellt inom den närmsta tiden är slaktutbildningar kommer att genomföras vid intresse samt styrelseutbildning.

Under vintern och våren 2013 kommer utbildningarna fortsatt genomföras på önskemål från samebyarna. Hör av er till SSR och Totte Nordahl om ni har funderingar över utbildning.

Läs mer på www.beaivi.se.

Regional Mineralstrategi för Norrbotten och Västerbotten

Sedan förra våren har en arbetsgrupp bestående bland annat av Länsstyrelserna, LTU och gruvintressen tagit fram ett utkast/arbetsmaterial till regional mineralstrategi för Norr- och Västerbottens län. Syftet är att samla strategiska aktörer och intressenter för att stärka och utveckla gruvnäringen i de båda länen. Strategins vision är att Norrbotten och Västerbotten ska på ett avgörande sätt bidra till att Sverige fortsatt ska vara den ledande gruvnationen i Europa.

SSR:s uppfattning är att strategin i dess nuvarande form inte tar hänsyn till rennäringsen på det hela taget. Tvärtom framställs rennäringsen som ett hot för regionen och detta har SSR reagerat skarp på. Den 23:e oktober deltog SSR i ett seminarium i Skellefteå gällande strategin och framförde kritik på flera punkter. Bland annat pekade vi på att vi ser det som ett problem att Länsstyrelserna står bakom ett dokument som så ensidigt ska ta tillvara ett enskilt intresse som står i stark konkurrens med andra markintressen. Vidare påminde SSR om de skyldigheter staten Sverige åtagit sig för att skydda den samiska befolkningen och rennäringsen. Det första resultatet av vår kritik var att landshövdingarna inte under sittande möte skrev på den färdigtryckta avsiktsförklaringen att anta strategin i dess nuvarande form.

SSR kommer att fortsätta bevaka och påverka utformningen av strategin utifrån rennäringsens intressen. Den Regionala mineralstrategin för Norr- och Västerbottens län finns att läsa på Länsstyrelsernas hemsidor (BD och AC-län). Kontaktperson på SSR är Fredrik Juuso.

Thomassons Gård i Åre och Idre Samecentrum är Sápmi Experience

Nu stärks den samiska närvaron ytterligare i två av Sveriges mest turismintensiva områden.

Thomassons Gård har i generationer verkat för bevarande av det samiska natur- och kulturarvet i Åre. Genom sin närvaro mitt i Åre by bidrar företaget till att stärka och bekräfta den samiska kulturen i området. Thomassons Gård har mångårig erfarenhet av att erbjuda boende, mat och samisk kunskap till gäster från när och fjärran.

Företaget engagerar sig aktivt i Åre by och turismförening och är en viktig ambassadör för den samiska livsmiljön i Åre-regionen.

Idre Samecentrum är ett samiskt företag som är väl inarbetade inom besöksnäringen i de södra delarna av Sápmi. Ägarna är aktiva inom renskötseln i den sydligaste samebyn i Sverige. Premierad restaurang och boende kompletteras nu med unika upplevelser där gäster varsamt och under ledning av samiska guider får uppleva renskötarens liv och arbete.

Turismen bidrar till att skapa arbetstillfällen till samebyns medlemmar men fungerar även som kunskapsbärare och ambassadör för rennäringsen och den samiska livsmiljön.

Under vissa perioder av året bedrivs renskötseln nästan direkt utanför de pistade nedfarterna i området - hur många av gästerna på de omgivande hotellen känner till det? Sápmi Experience handlar bland annat om att stärka besöksnäringen och bidra till att sprida kunskap om Sápmi.

Vad är Sápmi Experience?

Kvalitet, hållbarhet, säkerhet och trovärdighet är ledord för Sápmi Experience. Företag som erhållit Sápmi Experience har en helhetssyn på den livsmiljö som Sápmi utgör. De kan berätta om den och de är professionella på att ta hand om besökaren i denna livsmiljö. När man möter företag som har Sápmi Experience, då vet man att det är äkta samiska upplevelser med samiska värdar som erbjuds.

Samisk besöksnäring inom ramen för detta sigill ska ha sin utgångspunkt i det gemensamma samiska livsmiljöarvet. Samisk besöksnäring ska ske på ett långsiktigt hållbart sätt. Det innebär en kulturell och social förankring i det samiska samhället och den samiska värden är en förmedlare av samiska värderingar och levnadssätt. Turistföretagande som har Sápmi Experience strävar efter hållbarhet socialt, kulturellt, ekologiskt och företagsekonomiskt. Det innebär bland annat ett turistföretagande som respekterar samkulturens integritet och motarbetar att den används för turistisk objektivering.

Vagabond och Salone del Gusto

VisitSápmi har deltagit på Outdoorsmässan Vagabond i Köpenhamn och tillsammans med SlowFood Sápmi på Salone del Gusto Terra Madre i Turin.

Indigee 2

Projektet Indigee 2 har nu startat och förberedelserna är igång inför ett och ett halvt år av aktiviteter. Indigee 2 ska rekrytera unga samiska företagare och företagsetablerare som vill utveckla sina företag och företagsidéer och rekryteringen börjar i slutet av det här året. Mer information publiceras allteftersom på www.indigee.org och facebook.com/indigee. För mer information kan du kontakta Lars Miguel Utsi på lm@utsi.se eller 070-296 12 05 eller Pia Huuva pia@sapmi.se på telefon 070-671 11 05.

Rovdjursmöte i Umeå

SSRs rovdjursgrupp och de samiska representanterna i Viltförvaltningsdelegationerna samlas 6-7 december i Umeå för att få aktuell information, info från Viltförvaltningsdelegationerna, inventeringsföreskrifter, föreläsningar m m. Särskild kallelse har gått ut, sitter du i rovdjursgruppen eller viltförvaltningsdelegationen och inte har fått inbjudan. Hör av dig till kansliet.

Vindkraftsseminarium 17-18 dec

Projekt Biegga går mot sitt slut och vi avslutar med ett vindkraftsseminarium 17-18 december i Umeå. Första dagen vänder sig till samebyarna och vindkraftsbolagen och andra dagen är endast för samebyarna. Inbjudan kommer inom kort att skickas ut till samebyarna och publiceras på hemsidan och Facebook.

Telefontider

Som ett led i besparingar har SSR fått dra ner på administrationen och därför har vi infört telefontider.

08.00 – 09.30 och 15.00 – 16.00

Det är då ni kan nå oss via växeln, övrig tid går det bra att ringa på direktnummer om ni söker någon särskild, telefonnummer finns på www.sapmi.se och i slutet av detta brev.

Kalendarium

23 nov	Stygruppsmöte Beavi, Jokkmokk
26 nov	Hearing Toleransnivåutredningen, Östersund
27 nov	FSC Standardkommittén
3-4 dec	KSLA seminarium
5 dec	Viltförvaltningsdelegationen Norrbotten
5 dec	Styrelsemöte FSC
6-7 dec	Rovdjursmöte, Umeå
14 dec	Rensköttselkonventionsmöte
17 dec	FSC Standardkommittén
17-18 dec	Biegga vindkraftsseminarium
16 juni 2013	Ombudsmöte, Idre
17-18 juni	Landsmöte, Idre

Telefonnummer

Jenny Wik Karlsson	090-14 11 83	072-202 12 00
Fredrik Juuso	090-14 11 84	070-229 76 28
Ellacarin Blind	090-14 11 82	070-362 04 78
Eva-Lisa Myntti	090-14 11 86	
Stefan Johansson	090-14 11 85	070-399 31 59
Britt-Marie Barruk	090-14 11 81	070-646 07 65
Hans Liebetrau	090-14 11 88	070-736 14 19
Lennart Pittja		070-688 15 77
Dan Jonasson		070-346 56 06
Totte Nordahl	090-14 11 73	076-126 42 42
Jörgen Jonsson (ordförande)		070-570 55 56

**Svenska Samernas Riksförbunds
Insamlingsstiftelse**

Fonden används för att långsiktigt säkerställa arbetet med att bevara samisk kultur, bevaka samiska rättigheter och stödja utvecklingen av ett levande samiskt näringsliv.

Svenska Samernas Riksförbunds insamlingsstiftelse tar emot gåvor från enskilda och företag som vill skänka medel för att stödja samerna. Bg 449-4092

För att insamla medel för att långsiktigt stödja utvecklingen och bevarandet av:

- Samisk kultur
- Rennäring och andra samiska näringar
- Samiska rättigheter

Besök gärna www.shopinsapmi.se
vägen till samiska företagare

SSR på Facebook

www.facebook.com/sapmi.se

NAMIS

Forum för nationella minoriteter i Sverige

Nyhetsbrev nr 5, den 31 oktober 2012

Kulturverksamhet

Sverigefinska bok- och kulturmässan

Nya och gamla böcker, författarintervjuer

utan att förlora sin kultur.

Katja och Ingrid Blomerus berättar om det

nyöppnade Katizhemmet i Vingåker.

Nuri Selim och Ingrid Schiöler bage

projektledare på Göteborgs stadsmuseum

Vill du ha NAMIS nyhetsbrev Forum för nationella minoriteter så kontakta viktor.alander@gmail.com

LAPONIA

WORLD HERITAGE IN SWEDISH LAPLAND

Såga laponiatjuottjudusas Gålgådismånno/Oktober

Arbetet med att bygga upp verksamheten fortsätter och det uppstår nya frågor hela tiden, vilket är väldigt spännande, utmanande och stimulerande. Nu under

Jag och två styrelsemedlemmar från laponiatjuottjudus har haft möjlighet att närvara vid Nordiska världsarvskonferensen i Suomenlinna (Sveaborg), Helsingfors. En nätverkskonferens för personer som arbetar med världsarv i Norden på ett eller annat sätt. Ett intressant inlägg handlade bland annat om hur norska staten har tänkt arbeta med de sina världsarv för att stärka dem utifrån

Vill du ha Laponiatjuottjudus månadsbrev så kontakta Åsa på asa.laponia@gmail.com